

Merja ja Olavi Merras

"Jo riittää väkivalta ja nöyryytys"

Palestiinan kristityt pyysivät apua maailman kristityiltä Sveitsissä pidetyssä kokouksessa.

Kirkkojen maailmanneuvoston aloitteesta 85 teologia 26 eri maasta kokoontui syyskuun 10-14. pv Berniin keskustelemaan kristittyjen yhteisen todistuksen mahdollisuudesta Israel-Palestiina konfliktissa. Suomesta olivat läsnä allekirjoittaneet. Vuonna 2007 oli kokoonnuttu saman asian ympärille Ammanissa, Jordaniassa, ja siellä julkaistiin ensimmäinen hätähuuto palestiinalaisten puolesta, *the Amman Call*. Sveitsin reformoitujen kirkkojen sitoutuminen Palestiinan väen auttamiseen oli nyt kokouspaikan valinnan taustalla. Nämä kirkot kustansivat kokouksen. Kirkkojen maailmanneuvosto on myös vahvasti Palestiinan tukena. On perustettu ekumeeninen ohjelma EAPPI, jossa vapaaehtoisia tarkkailijoita lähetetään Palestiinan kyliin raportoimaan ihmisoikeusloukkauksista ja välittämään kirkkojen apua kärsiville ihmisille. Myös Suomesta on paikalle lähtenyt nuoria.

Kokouksessa käsiteltiin Israel-Palestiina kysymystä ennen muuta teologiselta ja raamatulliselta kannalta. Monet kristityt ympäri maailmaa pitävät Israelin valtiota erilaisena kuin muut valtiot; he pitävät sitä Raamatun Israelin jatkeena. Tällainen raamatunselitys on kuitenkin fundamentalistinen ja poliittinen eikä tee oikeutta Raamatun sanan todelliselle merkitykselle. Miten voi asia, jonka monet Euroopan kristityt näkevät merkinä Jumalan uskollisuudesta kansaansa kohtaan, merkitä samalla palestiinalaisille - osin myös kristityille - maan riistoa, väkivaltaa ja nöyryytystä?

Ytimen tässä vaikeassa ongelmassa muodostaa Raamatun tulkinta. Merkitseekö se, että Jumala lupasi tietyn maan Abrahamille ja hänen jälkeläisilleen ikuisiksi ajoiksi (1.Moos. 13:14-17), että nykypäivän juutalaiset ovat tuon lupauksen perillisiä ja voivat tehdä maalle mitä haluavat? Miten on ymmärrettävä se, että maa otettiin heiltä pois, koska he eivät totelleet Jumalan käskyjä? Entä onko Jeremian ja Hesekielin kirjojen ennustukset siitä, että kansa palaa takaisin maahansa, sovitettavissa nykypäivään, juutalaisten massamuuttoon Israeliin ja valtion perustamiseen?

Esille tuotiin myös, että juutalaisen tutkijan Schlomo Sandin mukaan suurin osa nykypäivän juutalaisista polveutuu Kaspianmeren ja Mustanmeren välissä sijainneen kasaarien kuningaskunnan asukkaista, jotka kääntyivät juutalaisuuteen 700-luvulla jKr. ja levisivät sieltä Ukrainaan ja Puolaan. Ovatko siis nämä Itä-Euroopan juutalaiset oikeutetuimpia Palestiinan maahan kuin ne asukkaat, jotka ovat asuneet samoilla sijoilla jo sukupolvien ajan?

Anglosaksisen eksegeettisen koulukunnan mukaan ei ole mahdollista löytää näissä kysymyksissä yhtä ja oikeaa raamatuntulkintaa. Kaikki tulkinnot ovat vajavaisia ja herättävät lisäkysymyksiä. Heidän mukaansa ei ole näköpiirissä, että lähitulevaisuudessa - jos koskaan - päästäisiin yksimielisyyteen "luvatun maan" teologiasta. Erityisen lisän keskustelun vaikeuteen tuo se, että saksalaiset ovat vieläkin halvautuneita lähihistoriansa katastrofista, juutalaisten massamurhasta. He eivät uskalla sanoa sanaakaan Israelia vastaan, sillä se voidaan tulkita antisemitismiksi. Heidän ansiokseen voi kuitenkin laskea sen, että he ovat onnistuneet vakuuttamaan juutalaiset hyvästä tahdostaan, ja nämä ovat jälleen uskaltaneet sankoin joukoin muuttamaan Saksan alueelle.

Palestiinalaisten eksegeettien keskuudessa on jo syntynyt uusi tulkinta, joka vaatii katsomaan Raamattua kokonaisuutena, ei historia-dokumenttina eikä teologiana, vaan kirjallisuutena, sellaisena kuin esim. Kreikan suuret eepokset Ilias ja Odysseia. Kertomus alkaa jostain ja päättyy johonkin ja polveilevalla kerronnallaan luo kokonaisuuden maailmasta ja ihmisen osasta siinä. Tämän selitysmallin mukaan kaikki maa kuuluu Jumalalle, ja hän antaa sen lainaksi ihmiselle, jotta hän saisi elantonsa siitä. Hän saa pitää maan niin kauan kuin tunnustaa, että kaikki maan anti tulee Jumalalta, Luojalta ja Herralta. Kun hän alkaa luulla, että hän voi tehdä maalle mitä haluaa, maa otetaan häneltä pois. Raamatussa maa ('adama) on yhteydessä ihmiseen ('adam), sillä maasta on ihminen otettu ja maahan hän jälleen palaa. Onko edes olemassa mitään luvattua maata, jonka joku saisi ikuisiksi omaisuudekseen?

Maa, josta ihminen saa elantonsa, toimii vertauskuvana Jumalan valtakunnalle, joka toteutuu kuoleman jälkeisessä tilassa. Uusi testamentti ei siksi puhu mitään Israelin maasta, vaan ainoastaan Galileasta ja taivasten valtakunnasta. Näillä käsitteillä se haluaa sanoa, että sanoma Jumalan valtakunnasta on vietävä kaikkien kansojen keskuuteen, "pakanoitten Galileaan". *Eretz Israel* on vain tuon valtakunnan maanpäällinen vertauskuva.

Palestiinalaisen prof. Paul Tarazin raamatuntulkinta on toistaiseksi ainoa, joka vastaa kysymykseen Raamatun kokonaisvaltaisesta ymmärtämisestä. Siinä kaikella on paikkansa ja selityksensä, kun muistetaan että Raamattu on kertomus, jonka avulla meille opetetaan kaikki tarpeellinen ihmisestä, hänen paikastaan, historian kulusta ja tulevaisuudesta. Prof. Tarazi olikin yksi kokouksen keskeisiä hahmoja, jonka näkemykset herättivät kiinnostusta osanottajien keskuudessa. Useat viittasivatkin hänen tutkimuksiinsa.

Palestiinalaisten ja libanonilaisten teologioiden keskuudessa huokaistiin kuitenkin, etteivät asiat näytä menevän ollenkaan eteenpäin, sillä fundamentalistinen raamatuntulkinta eli ns. kristillinen sionismi pitää Euroopan kristittyjä vielä lujassa otteessa. Kristittyjen yhteinen todistus Lähi-idän umpisolmusta ei ollut nytkään mahdollinen, mutta toivottavasti sentään keskustelu toi siihen edes joitain uusia elementtejä.